

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce: **JUDr. M. C.**, zastoupen Mgr. Andrejem Gundelem, advokátem se sídlem v Brně, Anenská 58/26, proti žalované: **Správa železniční dopravní cesty, státní organizace**, se sídlem v Praze 1, Dlážděná 1003/7, zastoupena Mgr. Josefem Hlavičkou, advokátem se sídlem v Praze 1, Na Florenci 2116/15, proti rozhodnutí generálního ředitele žalované ze 17. 9. 2018, č. j. 46413/2018 SŽDC-GŘ-O25, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 6. 2019, č. j. 6 A 185/2018 – 61,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaná **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovaná **j e p o v i n n a** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 4 114 Kč k rukám zástupce žalobce Mgr. Andreje Gundela, do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozsudkem Městského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“) označeným v záhlaví bylo zrušeno rozhodnutí generálního ředitele žalované ze dne 17. 9. 2018, č. j. 46413/2018 SŽDC-GŘ-O25, jímž byla výrokem pod bodem I. opravena písařská chyba a výrokem pod bodem II. potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 8. 8. 2018, č. j. 41290/2018-SŽDC-GŘ-O25 (napadeným rozsudkem rovněž zrušené), jímž byla

zamítnuta žádost žalobce (dále též jen „žadatel“) o kopie všech faktur vystavených žalované advokátní kanceláří HAVEL & PARTNERS s. r. o. v období od 1. 1. 2016 do 29. 3. 2018 [dále též jen informace pod bodem 1) žádosti] a zodpovězení dotazu na celkové roční náklady na provoz právního oddělení žalované, resp. všech zaměstnanců s pracovním zařazením „právník“, „senior právník“ anebo obdobném v letech 2016 a 2017, přičemž náklady jsou myšleny mzdové náklady, včetně odměn, náhrady výdajů dle § 151 a násl. zákoníku práce, náklady na další pracovní benefity, příspěvky na stravování, přímé náklady vynaložené na služební cesty těchto zaměstnanců, náklady vynaložené na vzdělávání těchto zaměstnanců, náklady na dopravu (provozní náklady přidělených osobních automobilů) a náklady na ICT (softwarové a hardwarové vybavení) [dále též jen informace pod bodem 4) žádosti]. Správní orgány obou stupňů dospěly mimo jiné k závěru, že poskytnutí informace pod bodem 4) žalobci by ve spojení s konkrétně vymezeným oddělením žalované, a tedy i okruhem zaměstnanců, mohlo vést k identifikaci jejich jednotlivých zaměstnanců a prolomení jejich práva na ochranu soukromí. Dále dospěly správní orgány k závěru, že poskytnutí informací pod body 1) i 4) by vedlo k nepřiměřeným zásahům do ústavně zaručených práv třetích osob [tj. práva na právní pomoc a soudní ochranu žalované u informace pod bodem 1), resp. práva na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním osobních údajů zaměstnanců žalované u informace ad 4)]. Při kolizi práva na informace a jiného ústavně zaručeného práva je třeba vážit dopady na každé z práv. Při anonymizaci údajů, aby bylo možné poskytnout požadované informace, by došlo k faktickému úplnému odmítnutí jejich poskytnutí. Pro provedení testu proporcionality žadatel musí uvést účel, za jakým o poskytnutí informací žádá, což se v této věci nestalo.

II. Rozsudek krajského soudu

[2] Krajský soud napadeným rozsudkem žalobě vyhověl a rozhodnutí správních orgánů obou stupňů zrušil. Zároveň žalované nařídil, aby žalobci informace, které požadoval ve své žádosti z 29. 3. 2018 pod body 1) a 4), poskytla. Dospěl k závěru, že poskytnutí faktur žalobci o právní pomoci žalované nemůže nijak zasáhnout do práva žalované na právní pomoc ani práva na rovnost zbraní před soudem a v konečném důsledku tak práva na spravedlivý proces. Provedení testu proporcionality nepovažoval za vhodné ani nutné, neboť poskytnutím informací nedochází k zásahu do soukromí fyzických osob, jednalo se pouze o informace o fakturách za poskytnuté právní služby. K informaci o nákladech na právní oddělení žalované krajský soud uvedl, že není namístě uvažovat o porušení práv třetích osob na soukromí, neboť informace byla vyžadována k právnímu oddělení jako celku, nikoli v rozčlenění na jednotlivé zaměstnance. Žalovaná neuvedla, jak by informace o celkových nákladech měla zasáhnout do práv jednotlivých zaměstnanců na jejich soukromí. Ze souhrnné informace o nákladech nelze dovodit, kolik bylo vyplaceno jednotlivci.

III. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalobce

[3] V kasační stížnosti proti shora specifikovanému rozsudku (žalovaná jej označovala soustavně jako usnesení, neboť rozsudek jí byl doručen nejprve v podobě usnesení – pozn. Nejvyššího správního soudu) žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) uvedla, že usnesení trpí jinou vadou řízení [§ 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“)]. Krajský soud namísto rozsudku rozhodl formou usnesení (jeho kopii

pokračování

stěžovatelka připojila ke kasační stížnosti), což je zásadní vada mající vliv na zákonnost rozhodnutí soudu.

[4] V souvislosti s opětovným doručením napadeného rozsudku stěžovatelce v podobě, v níž byl součástí soudního spisu jeho originál, stěžovatelka dne 9. 10. 2019 podala kasační stížnost ve stejném znění, tentokrát i označenou tak, že směřuje proti rozsudku krajského soudu shora specifikovanému, v němž místo nesprávné formy rozhodnutí namítla naplnění překážky *rei iudicatae*, neboť krajský soud dle jejího názoru rozhodl již ve věci usnesením napadeným kasační stížností z 20. 6. 2019 a nyní ve stejné věci vydal stejně označený i datovaný rozsudek ve shodném znění jako zmiňované usnesení. V uvedeném postupu pak kromě vady specifikované v předchozím odstavci spatřuje naplnění důvodu zmatečnosti (§ 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s.), neboť byla dána překážka řízení.

[5] Dále stěžovatelka považovala napadený rozsudek za nezákonný z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení (§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.). Krajský soud dostatečně nezohlednil důvěrnost vztahu mezi advokátem a jeho klientem jako součástí práva na spravedlivý proces a rovnosti zbraní, pročez bylo namístě provedení testu proporcionality, což krajský soud neučinil, a to fakticky vede k nepřezkoumatelnosti jeho rozhodnutí. Snižuje se tím zároveň míra ochrany práv stěžovatelky. I kdyby informace poskytla v omezené míře (po částečné anonymizaci), fakticky by to vedlo k odmítnutí jejich poskytnutí žadateli. Poskytla-li by stěžovatelka žadateli informaci o nákladech na právní oddělení v rozsahu jím požadovaném, spojením veškerých takových informací by mohlo dojít k identifikaci konkrétních zaměstnanců stěžovatelky, čímž by došlo k zásahu do jejich práva na soukromí, a tedy i střetu práva žadatele na informace s jejich právy. Byl tedy na místě test proporcionality, u něhož je třeba zohlednit mimo jiné i účel požadované informace. Krajský soud ani zde test proporcionality neprovedl a postup neodůvodnil. Stěžovatelka se tak dostává do nerovného postavení ve vztahu k jiným poskytovatelům informací, u nichž bylo provedení tohoto testu prostředkem k ochraně práv třetích osob.

[6] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že krajský soud pochybení v označení svého rozhodnutí (usnesení místo rozsudek) řádně opravil podle § 54 odst. 4 s. ř. s. jako zřejmou nesprávnost, takže nedošlo k vydání dalšího meritorního rozhodnutí ve věci již pravomocně skončené. Související námitku stěžovatelky považoval za účelovou. Ve vztahu k ostatním kasačním námitkám odkázal na napadený rozsudek, který považuje za zákonný a správný.

IV. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti. Konstatoval, že stěžovatelka je osobou oprávněnou k jejímu podání (§ 102 s. ř. s.), kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatelka je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[8] Důvodnost kasační stížnosti Nejvyšší správní soud posoudil v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí jinými než namítanými vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), přičemž žádnou takovou vadu neshledal.

[9] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou jiné vady řízení a v té souvislosti i dodatečně vznesenou námitkou zmatečnosti [IV./A; kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) a c) s. ř. s.] a následně se zabýval námitkou nesprávného posouzení právní otázky [IV./B; § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

IV./A

[10] Stěžovatelka v první řadě namítala, že napadené rozhodnutí krajského soudu bylo vydáno ve formě usnesení namísto rozsudku, který je předepsán jako forma meritorního rozhodnutí podle § 53 odst. 1 s. ř. s., není-li zákonem dána výjimka ve prospěch usnesení. Námitka není důvodná.

[11] Skutečnost, jaká forma rozhodnutí byla krajským soudem v projednávané věci zvolena, musí být zkoumána nikoli z hlediska toho, jak byl označen stejnopis rozhodnutí doručený účastníkům řízení, ale z hlediska, jaká forma je součástí soudního spisu v podobě originálu. Zde je pak třeba učinit jednoznačný závěr, že krajský soud ve věci samé rozhodl rozsudkem. To dokládá nejen text výroku pod bodem II., jímž byla stěžovatelce uložena povinnost poskytnout žadateli příslušnou informaci ve lhůtě počítané od právní moci rozsudku (to by samo o sobě nestačilo), ale především to, že originál rozhodnutí je uvozen státním znakem a textem „ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY“. Bylo tak namísto zkoumat, zda skutečnost, že stěžovatelce bylo doručeno rozhodnutí krajského soudu v podobě usnesení jinak shodného s textem rozsudku, měla vliv na zákonnost takového rozhodnutí či nikoli. Nejvyšší správní soud je tohoto názoru, že zákonnost v dané věci neutrpěla. Ze soudního spisu je patrné, že došlo k administrativnímu nedopatření při vyhotovení stejnopisu rozsudku krajského soudu a k doručení takto vadného stejnopisu stěžovatelce. V projednávané věci bylo namísto zvolit postup, který provedl krajský soud po vrácení spisu Nejvyšším správním soudem k novému doručení stejnopisu rozsudku, tedy doručení rozhodnutí v podobě shodné s originálem založeným ve spisu krajského soudu. Postup zmiňovaný žalobcem (oprava zřejmých nesprávností podle § 54 odst. 4 s. ř. s., vydání opravného usnesení) se v situaci, jaká nastala v této věci, neuplatní, neboť institut opravy se týká pouze originálu rozsudku.

[12] S právě uvedeným závěrem souvisí i otázka důvodnosti dodatečně vznesené kasační námítky spočívající ve zmatečnosti, neboť doručením rozsudku stěžovatelce v podobě shodné s originálem ze soudního spisu mělo dojít k novému rozhodnutí v téže věci, kterému však brání překážka věci rozhodnuté. Námitka důvodná není. Z obsahu spisu krajského soudu je zřejmé, že rozhodnuto ve věci bylo pouze jednou, a to rozsudkem. Opakované doručení jeho stejnopisu je pouze odstraněním administrativního pochybení při vyhotovení prvního ze stejnopisů a jeho doručování účastníkům řízení. Krajský soud se dopustil pochybení, nicméně v souladu se zákonem je napravit, aniž by došlo k zásahu do práv účastníků řízení, protože námitka zmatečnosti irelevantní.

IV./B

[13] Podstatou jedné z námitek nesprávného posouzení právní otázky je, že poskytnutím informace pod bodem 1) žádosti by došlo k narušení důvěrnosti vztahu stěžovatelky a jejího zástupce, a v důsledku toho k porušení práva na spravedlivý proces a rovnost zbraní. Námitka není důvodná.

pokračování

[14] Ve vztahu k informaci pod bodem 1) žádosti odmítla stěžovatelka poskytnutí informace mimo jiné s odkazem na § 12 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále též jen „zákon“). Podle § 12 zákona „*všechna omezení práva na informace provede povinný subjekt tak, že poskytne požadované informace včetně doprovodných informací po vyloučení těch informací, u nichž to stanoví zákon. Právo odepřít informaci trvá pouze po dobu, po kterou trvá důvod odepření. V odůvodněných případech povinný subjekt ověří, zda důvod odepření trvá.*“ Předně je třeba říci, že poskytnutím samotných faktur, v nichž je obsaženo především vyčíslení odměny zástupcem stěžovatelky za poskytnuté právní služby v určitém období, nemůže být nijak narušena důvěrnost vztahu mezi advokátem a jeho klientem. Povinnost mlčenlivosti, a tedy zachování důvěrnosti vztahu, je především jednosměrnou povinností advokáta ke klientovi v souladu s § 21 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii. Nikde není zakotvena zákonná povinnost mlčenlivosti klienta o informaci, o níž se dověděl v souvislosti s poskytnutím mu právní služby, mohlo by se tak jednat maximálně o smluvně přijatou povinnost, což však v projednávané věci nebylo tvrzeno, a nebyl tedy důvod se tím zabývat.

[15] Samotné sdělení částek [o to jde žadateli nejspíše vzhledem k povaze informací pod body 1) a 4) žádosti dle názoru Nejvyššího správního soudu především], jež byly zaplacený za právní služby, není způsobilé se práv stěžovatelky dotknout. O stejnou situaci se jedná i v případě, že by faktury obsahovaly informace o věci, v níž byla právní služba poskytnuta, např. sdělením spisové značky a specifikací soudu, u něhož je řízení vedeno. Žádná z těchto informací neobsahuje indicii o tom, jaká je procesní strategie stěžovatelky v daných řízeních, jejíž prozrazení by snad mohlo být narušením rovnováhy v jejím postavení v daném řízení ve vztahu k jinému účastníkovi. Takovou informací není ani případná kvantifikace času, jenž měl být na dané kauze advokátem stráven, a současně tedy i hodinová sazba, neboť z ní nelze dovodit přímou úměrou ani kvalitu právní služby ani skutečnou intenzitu služeb advokáta klientovi. Žádným způsobem se poskytnutí takové informace nemůže dotknout práva stěžovatelky na přístup k soudu ani práva zvolit si k zastupování v tom či onom řízení místo svých zaměstnanců externího poskytovatele právních služeb. Napadený rozsudek, který korigoval právní názor stěžovatelky vyjádřený v jejích rozhodnutích, tak je souladný se zákonem. Nadto nelze nezmínit, že ve věci krajský soud příležitostně aplikoval rozsudek Nejvyššího správního soudu z 24. 11. 2016, č. j. 9 As 280/2016 – 50 (publikovaný jako ostatní rozhodnutí Nejvyššího správního soudu na www.nssoud.cz). V citované právní věci se sice jednalo především o otázku obchodního tajemství, opominuta však nezůstala ani problematika podstatná i pro projednávanou věc, konkrétně specifikace konkrétních řízení, v nichž byly právní služby poskytnuty, či zmínka o tam zvolené procesní taktice. Takto podrobná v nyní projednávané věci žádost žadatele ani nebyla, nepožadoval ani přílohy faktur, v nichž byly v citované věci specifikovány úkony, jež měly být provedeny, přesto v odkazované věci bylo žádosti vyhověno. Nejvyšší správní soud nyní nemá důvodu se od svého již dříve vysloveného a krajským soudem respektovaného právního názoru odchýlit a za situace, kdy žádost žalobce byla méně konkrétní než v citované kauze, postup krajského soudu korigovat.

[16] Dospěl-li krajský soud v souladu s již dříve zaujatým názorem Nejvyššího správního soudu k závěru, že nemůže být zasaženo do práva stěžovatelky způsobem, který dovozovala, nebylo třeba provádět test proporcionality, neboť jeho místo je v procesu posuzování oprávněnosti postupu povinné osoby až tehdy, kdy dojde ke kolizi práv. Na

jedné straně stálo právo žadatele na informaci, na druhé straně však v projednávané věci nebylo detekováno žádné právo stěžovatelky či třetí osoby, jež by mělo být poskytnutím informace dotčeno, s výjimkou snahy informaci nesdělit, která nicméně sama o sobě není chráněnou hodnotou. Při neexistenci střetu práv tedy není potřebné posuzovat dopady do práva, jež v dané věci není dotčeno. Pokud se krajský soud nezabýval testem proporcionality, posoudil celou situaci zákonu odpovídajícím způsobem a poukaz stěžovatelky na judikaturu Ústavního soudu vyžadující i zohlednění účelu vyžadované informace nebyl v projednávané věci namístě. Svůj postup ostatně krajský soud řádně vysvětlil.

[17] Ve vztahu k poskytnutí informace pod bodem 4) žádosti a sdělení celkových vynaložených nákladů na právní služby vlastními zaměstnanci včetně souvisejících nákladů je námitka stěžovatelky rovněž nedůvodná.

[18] Je zcela namístě ztotožnit se s názorem vysloveným krajským soudem v napadeném rozsudku, že samotným sdělením obecné nijak neindividualizované informace ohledně vynaložených nákladů nelze ztotožnit kteroukoli osobu v pracovním poměru či jiném pracovněprávním vztahu ke stěžovateli (leďa že by na sledované pozici pracoval zaměstnanec jediný, což však v této věci neplatí). V první řadě žádost žadatele nebyla formulována tak, že by náklady měly být určeny podle konkrétních pozic v aparátu stěžovatelky, ale jako agregované částky na takové zaměstnance zaujímající obecně vymezené pracovní pozice. Z poskytnuté informace reflektující takto formulovanou žádost nelze zjistit, který zaměstnanec právního oddělení stěžovatelky pobírá jakou mzdu, maximálně lze dovodit průměrné náklady na jednoho pracovníka, spojí-li si žadatel již dříve poskytnutou informaci o počtu zaměstnanců na daných pracovních pozicích s takovou informací, což rovněž není nijak konkrétní a někoho ztotožňující údaj. Z uvedeného je pak opět zřejmé jako u informace pod bodem 1) žádosti dle odůvodnění z bodu [16], že nedochází k žádné kolizi práv zaměstnanců stěžovatelky na ochranu soukromí s právem žalobce na informace, pročez opět nebyl důvod pro provedení testu proporcionality a zkoumání účelu požadované informace. Ten lze ostatně dovodit z kontextu žádosti, kdy zjištěním nákladů na vlastní právní oddělení stěžovatelky může být vyvolána diskuse o efektivitě veřejně vynakládaných prostředků na externí služby, jež by si mohla stěžovatelka obstarat vlastními silami. Nezjišťováním účelu požadované informace v projednávané věci krajský soud nijak nepochybil a rozhodl v souladu se zákonem.

[19] Bránila-li se stěžovatelka tím, že částečnou anonymizací informací by její poskytnutí fakticky odmítla, uvádí k tomu Nejvyšší správní soud pouze tolik, že není na stěžovateli, aby posuzovala, zda s rozsahem poskytnutí informace bude žadatel spokojen, nebo nikoli. V takovém případě by byl další postup na žadateli. Rovněž není relevantní poukaz stěžovatelky na to, že v jiných případech byl test proporcionality proveden, zatímco u ní nikoli, což ji staví do nevýhodné pozice. Je tomu tak z důvodů sdělených shora pod body [16] a [18], kdy v projednávané věci podmínky pro provedení testu proporcionality nebyly naplněny, neboť nenastala žádná kolize dvou či více ústavně zaručených práv.

V. Závěr

pokračování

[20] S ohledem na shora uvedenou argumentaci Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

[21] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., neboť žalovaná ve věci neuspěla. Náklady žalobce jsou tvořeny odměnou jeho zástupce ve výši 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), za úkon právní služby, jímž bylo vyjádření se ke kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], a paušální náhradou za uvedený úkon ve výši 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu. Součástí náhrady je též daň z přidané hodnoty, jejímž je zástupce žalobce plátcem, podle § 57 odst. 2 s. ř. s., ve výši 714 Kč. Celková výše náhrady, již je žalovaná povinna žalobci k rukám jeho zástupce zaplatit, činí 4 114 Kč, a to ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. dubna 2020

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu